

งานวิจัยเรื่อง “ความพร้อมในการบริการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของไทยใน กลุ่มจังหวัดริมแม่น้ำโขงตอนล่าง (จังหวัดมุกดาหาร อำนาจเจริญ และอุบลราชธานี)”

คำสำคัญ : ความพร้อม/ การบริการ/ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว/ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของไทย/ แม่น้ำโขงตอนล่าง

คณะผู้วิจัย : ดร.สมพงษ์ ธงไชย, นายพิเศษ เสนาวงษ์ และ พันเอก ผศ.พนัย วิถีสวัสดิ์

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ คือ (1) ศึกษาสถานภาพทางการท่องเที่ยวและศักยภาพในการบริการ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว (2) วิเคราะห์และประเมินบทบาท อำนาจหน้าที่ ความรู้ ความเข้าใจ และการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารจัดการและการให้บริการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และ (3) ประเมินความพร้อมและนำเสนอแนวทางการส่งเสริมความพร้อมในการบริการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

พื้นที่กรณีศึกษา 3 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดมุกดาหาร อำนาจเจริญ และอุบลราชธานี การดำเนินการศึกษาวิจัย มีทั้งการรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ การทบทวนวรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสำรวจสภาพพื้นที่ การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีแหล่งท่องเที่ยวในการดูแล การสำรวจโครงสร้างและทัศนคติของนักท่องเที่ยวทั้ง 3 จังหวัด และการจัดประชุมสัมมนาเพื่อรับฟังความคิดเห็นจาก ผู้เชี่ยวชาญและผู้เกี่ยวข้องในท้องถิ่นรวม 2 ครั้ง

ผลการศึกษาวิจัยโดยภาพรวมระดับจังหวัด พบว่า สถานภาพภูมิศาสตร์ทั้ง 3 จังหวัด มีพื้นที่ต่อเนื่องติดต่อกันตามริมฝั่งแม่น้ำโขง ศักยภาพในการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวมีความแตกต่างกัน เนื่องจากปัจจัยของทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวที่แตกต่างกันเป็นสาเหตุหลัก ซึ่งมีผลให้การดำเนินงานที่ต่างกัน ได้แก่ การพัฒนาสาธารณูปโภค สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ การกระตือรือร้นของหน่วยงานและประชาชนในท้องถิ่นที่จะดำเนินการทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยว อย่างไรก็ตามความพร้อมในการพัฒนาพบว่า จังหวัดอุบลราชธานี มีการดำเนินการสร้างเสริม ประชาสัมพันธ์เป็นหลัก เป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไป จังหวัดมุกดาหารอยู่ระหว่างการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ ส่วนจังหวัดอำนาจเจริญมุ่งเน้นในการพัฒนาศิลปวัฒนธรรม และงานฝีมือหัตถกรรมในท้องถิ่น เน้นพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ที่มีอยู่แล้ว

ในระดับองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) และเทศบาลทั้ง 3 จังหวัด พบว่า จุดแข็งของการท่องเที่ยว คือ ในพื้นที่มีทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวทั้งทางธรรมชาติและมนุษย์สร้างขึ้น มีการพัฒนาสินค้าและผลิตภัณฑ์งานหัตถกรรมในท้องถิ่นเพื่อเสริมการท่องเที่ยว มีการจัดการการท่องเที่ยวโดยประชาชนและธุรกิจเอกชนในท้องถิ่น จุดอ่อนของการท่องเที่ยว คือ การที่มีบุคลากรไม่มีความพร้อมและจำนวนไม่เพียงพอ การไม่มีงบประมาณอย่างเพียงพอเพื่อการพัฒนาและสนับสนุนการท่องเที่ยว การขาดแคลนการบริการรองรับกิจการการท่องเที่ยวทางด้านที่พักแรมอย่างมีคุณภาพ และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ความพร้อมในการบริการการท่องเที่ยวพบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับที่พร้อมมากทางด้านการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว การคมนาคม และการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว การจัดตั้งคณะกรรมการจัดการแหล่งท่องเที่ยว

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย ในภาพรวมทั้ง 3 จังหวัด มีศักยภาพความพร้อมในการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวในลักษณะเชื่อมโยงทั้งในแผ่นดิน ตามแนวริมฝั่งแม่น้ำโขง ในลำน้ำโขง และการเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านตามศักยภาพของทรัพยากรการท่องเที่ยวทั้งทางธรรมชาติ สิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น ศิลปวัฒนธรรม โบราณสถาน และศาสนา โดยเฉพาะการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจร่วมกับสามประเทศหรือความร่วมมือสามเหลี่ยมมรกต โดยมีการท่องเที่ยวเป็นแกนพัฒนาร่วมกันในการพัฒนาความพร้อมในการบริการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

ในระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีแนวทางเสริมสร้างได้ดังนี้

- การเสริมสร้างความพร้อมของทรัพยากรท่องเที่ยวให้ยั่งยืน
- การเสริมสร้างความพร้อมในการบริการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวทั้งภาครัฐและเอกชนในพื้นที่
- การเสริมสร้างความพร้อมในการพัฒนานุเคราะห์ที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว
- การเสริมสร้างความพร้อมในการจัดหารายได้ และการจัดสรรงบประมาณ ภายใต้อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- การเสริมสร้างความพร้อมในการกำหนดกฎระเบียบ การผ่านแดนระหว่างประเทศกับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว
- การเสริมสร้างความพร้อมในการพัฒนาความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านในการส่งเสริมและสนับสนุนการท่องเที่ยวร่วมกัน

**The Tourism Service Management Readiness by Local government
Organization of Thailand in The Lower Mekong River Basin Area.**

Key Words : Readiness/ Tourism Service Management/ Local government Organization/
Lower Mekong River Basin.

Researcher : Dr.Sompong Thongchai, Mr.Piset Senawong,
and Col. Asst.Prof. Pinai Vitheeswat.

Abstract

The objectives of this research are : (1) To study state and potential of tourism service management. (2) To analyze and evaluate the role, duty task, knowledge comprehension, and tourism service participation of local government organization and (3) To evaluate the readiness and recommend the creative more readiness guideline for local government organization to tourism service management. The target includes three scales of local government organization that are Provincial, District and Municipality organization which located in three Provinces that are Mukdahan, Amnatcharoen and Ubonratchathani province that also located in lower mekong basin area. The research methodologies are related secondary information, literature review and primary data collection were surveying to any local tourism resources, the structured indept interview of personnels of local government organization's opinion and attitude for personnels of local government organizations and tourists. Moreover, the two times operaed the final discustions were included on seminar with specialist and related personnels in research area.

The research results are as follows ; The total view of three provinces are located in the same geographical area that are the border of Thai – Lao along Mekong River. The potential tourism promotion and development were different. Due to the different factors of tourism resources, their factors were affected to different in community services, many infrastructures, other tourism logistics and the local organization and local people who live in any certain area were lack of fervent hope to creat self tourism development plan. However, consider the readiness of tourism development, Ubonrachathani province was continuous public relation programe, Mukdahan were developing period for any infrastructure and other tourism logistics. And Amnatchareon emphasized the local culture and handicraft products for supplementary tourism resources promotion.

The total view of all districts and municipality organizations were located in three provinces. Their tourism strength were natural and man made tourism resources that spread through area, The local goods and handicraft products were developing for tourism promotion. Tourism services management were created by people who live in local communities and private enterprises. The weaknesses of their tourism service management were lack of readiness tourism personnels and not enough amount of them. More over, it is also included the lack of income for tourism promotion and development budget, and lack of service and tourism logistics for tourists serving, The lack of quality hotels, motels, resorts, lodgings, quarters and etc. The readiness of tourism management of all local organization. They about the readiness of tourism service, most of were high readiness for tourism resources development, commitee, transportation, rout were approaching to tourism places. They have local tourism communities for any tourism places.

The recommendations from this research are as follow : all three provinces are ready for being developed to be tourist places together on Mekong riverside rout and border with neighbor countries. Tourism management will be based on any potential tourism resources especially on the cooperative economic projects with three countries or "Emerald Triangle Area Project" and based on tourism for readiness in tourism service.

The directive tourism service management readiness development for all local government organizations were as follow :

- ☐ To add readiness for tourism resources to be sustained.
- ☐ To add readiness for tourism service management by local government and private sectors.
- ☐ To add readiness personnels who related tourism industry.
- ☐ To add readiness for local income created method base on local government organization legal.
- ☐ To add readiness for co-operational tourism development with neighbor countries together.
- ☐ To add readiness border passed rules with neighbor countries for tourism promotion.